

West-Vlaanderen Ontcijferd **Sociaal-economisch profiel van de provincie**

Editie 2025

**Innovatie, fabrieken voor de toekomst, relatieve
aanwezigheid en groei, import en export**

data@pomwvl.be

INHOUDSTAFEL

1. Innovatie
 - Projectsteun
 - Octrooien
 - Tewerkstelling
2. Fabrieken voor de toekomst
3. Relatieve aanwezigheid en groei
4. Import en export (*actualisatie volgt nog*)

CONCLUSIES

In 2024 ontving West-Vlaanderen 53,9 miljoen euro **projectsteun voor Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie** van VLAIO, wat bijna een derde meer is dan in 2023. Van de totale Vlaamse projectsteun ging in 2024 14,4% naar West-Vlaanderen.

In de periode 2016-2021 daalde het aantal West-Vlaamse **octrooiaanvragen** met 4,1% tot 371; in Vlaanderen bleef de afname in dezelfde periode beperkt tot 0,7%.

Eind 2023 was 51,2% van de loontrekkenden in West-Vlaanderen actief in **hoogtechnologische sectoren en kennisintensieve diensten**. Eind 2023 was in West-Vlaanderen 0,9% van alle loontrekkenden actief in de hoogtechnologische industrie, 3,8% in de middelhoogtechnologische industrie, 1,3% in de hoogtechnologische kennisintensieve diensten en 45,3% in andere kennisintensieve diensten.

In 2024 waren in West-Vlaanderen 164.000 personen met een opleiding hoger onderwijs actief in de **wetenschap en technologie** (W&T), waarvan 55.200 wetenschappers en ingenieurs.

Enkele West-Vlaamse **Fabrieken voor de Toekomst** hebben een zeer hoge specialisatiegraad ten opzichte van Vlaanderen. De Fabrik Nieuwe Materialen heeft in 2023 een specialisatiegraad van 223,3, de Fabrik Voeding een specialisatiegraad van 154,8 en de Fabrik Machinebouw en Mechatronica een specialisatiegraad van 237,4 ten opzichte van Vlaanderen.

West-Vlaanderen telt zes sterke industriële subsectoren die een **specialisatiegraad** groter dan 100 combineren met een betere evolutie qua tewerkstelling dan in Vlaanderen. De West-Vlaamse handel en dienstensector telt vijf sterke subsectoren.

In 2022 werd in West-Vlaanderen voor 34,1 miljard euro aan goederen en diensten geïmporteerd en voor 38,7 miljard euro geëxporteerd. Er is bijgevolg sprake van een **netto-export** van 4,6 miljard euro. *Een actualisatie van deze cijfers volgt nog.*

1. Innovatie

PROJECTSTEUN

In 2024 ontving West-Vlaanderen 53,9 miljoen euro projectsteun van VLAIO voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie. In 2024 groeide de VLAIO-projectsteun in West-Vlaanderen zowel in vergelijking met 2019 als 2023 sterker dan in Vlaanderen. Hierdoor steeg het West-Vlaamse aandeel in de Vlaamse steun in 2024 tot 14,4%, tegenover 12,7% in 2019 en 13,4% in 2023.

In 2019 vertegenwoordigden de subsidies voor onderzoek, ontwikkeling & innovatie (O&O&I) in West-Vlaanderen drie kwart van de totale steun; in Vlaanderen was dat twee derde. De steun uit het ICON-programma was in West-Vlaanderen goed voor 19,4% van de totale steun; in Vlaanderen was dat 22,2%. Door de sterke afname van de steun uit het ICON-programma en een aanzienlijke toename van de subsidies voor O&O&I is het aandeel van de subsidies voor O&O&I in 2024 in West-Vlaanderen toegenomen tot 81%. Ook in Vlaanderen was er een sterke

afname van de steun uit het ICON-programma maar bleef de toename van de subsidies voor O&O&I eerder beperkt, waardoor het aandeel van de subsidies voor O&O&I steeg tot 69,5%.

Voor twee programma's, Baekeland en Strategisch basisonderzoek in clustercontext, was er in de periode 2019-2024 in West-Vlaanderen een sterke toename met respectievelijk 80,6% en 267,1%. In tegenstelling tot in 2019 kreeg West-Vlaanderen in 2024 geen steun toegekend uit het Extended Reality-programma.

Bekijken we het aandeel van West-Vlaanderen in de Vlaamse steun voor de verschillende programma's, dan steken in 2024 twee programma's erboven uit, namelijk de onderzoeksinfrastructuur hogescholen (37,3%) en de O&O haalbaarheidsstudie (35,9%). Voor de overige programma's varieert het West-Vlaamse aandeel tussen 5% en 18%.

Tabel 1: Evolutie van de toegekende projectsteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie (in euro), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2019-2023-2024.

	2019	2023	2024	Evolutie 2019-2024	Evolutie 2023-2024
West-Vlaanderen	47.236.498	40.847.729	53.901.543	+14,1%	+32,0%
Vlaams Gewest	371.303.034	304.363.307	374.791.959	+0,9%	+23,1%
Aandeel WVL in VLG	12,7%	13,4%	14,4%		

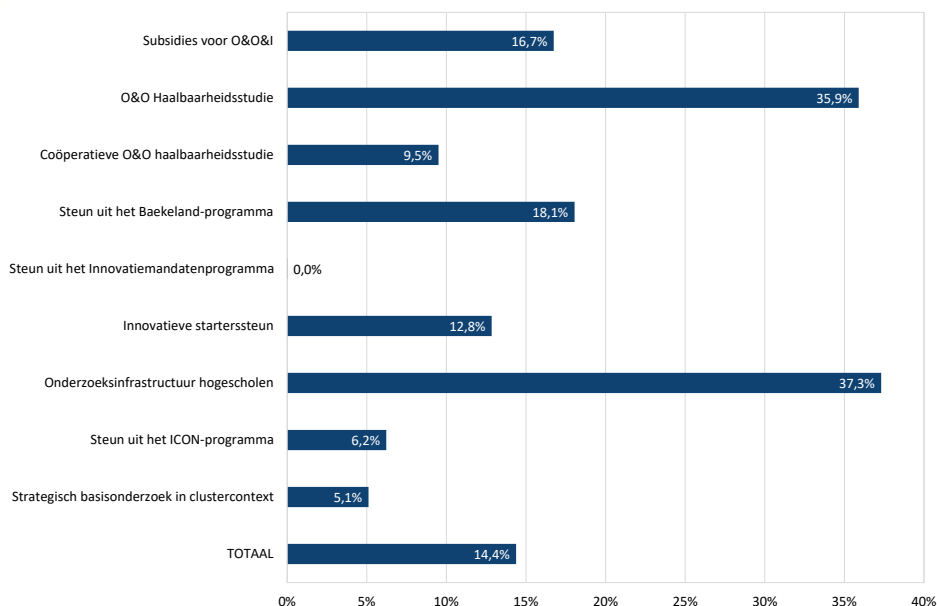
Bron: VLAIO, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 1: Evolutie van de toegekende projectsteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2019-2023-2024.

Bron: VLAIO, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 2: Aandeel van de toegekende projectsteun voor O&O&I van West-Vlaanderen in Vlaanderen, 2024.

Bron: VLAIO, verwerking: POM West-Vlaanderen.

OCTROOIEN

In 2021 telde het Europees Octrooibureau (EPO) 3,1% meer West-Vlaamse octrooiaanvragen dan in 2020; in Vlaanderen bleef de toename beperkt tot 0,7%. Hierdoor steeg het West-Vlaamse aandeel tot 13,8% in 2021. In de periode 2016-2021 daalde het aantal octrooiaanvragen met 4,1% in West-Vlaanderen en met 0,7% in Vlaanderen.

In de periode 2014-2023 waren de meeste West-Vlaamse octrooiaanvragen gelinkt aan

de technologiedomeinen Other special machines, Civil engineering en Textile and paper machines.

Het domein Other special machines vertegenwoordigt in West-Vlaanderen bijna zes op de tien Vlaamse octrooiaanvragen. De domeinen Civil engineering en Thermal processes and apparatus zijn in West-Vlaanderen goed voor bijna de helft van het Vlaamse aantal octrooiaanvragen.

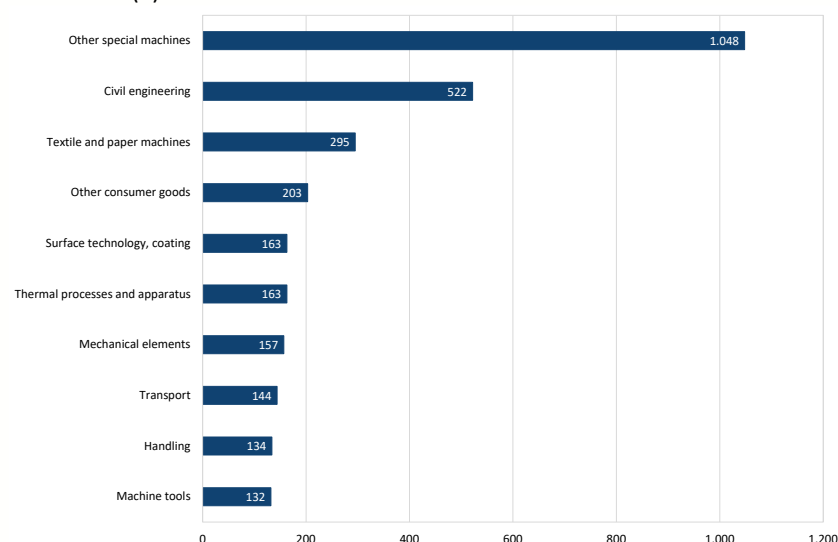
Tabel 2: Evolutie van het aantal octrooiaanvragen bij het EPO, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2016-2020-2021 (a).

	2016	2020	2021	Evolutie 2016-2021	Evolutie 2020-2021
West-Vlaanderen	387	360	371	-4,1%	+3,1%
Vlaams Gewest	2.697	2.660	2.679	-0,7%	+0,7%
Aandeel WV in VLG	14,3%	13,5%	13,8%		

(a) De publicatie van octrooiaanvragen kan tot 18 maanden of langer vertraging oplopen. Bijgevolg zijn de cijfers voor 2022 en 2023 nog onvolledig.

Bron: ECOOM - extractie PATSTAT op 7 oktober 2025, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

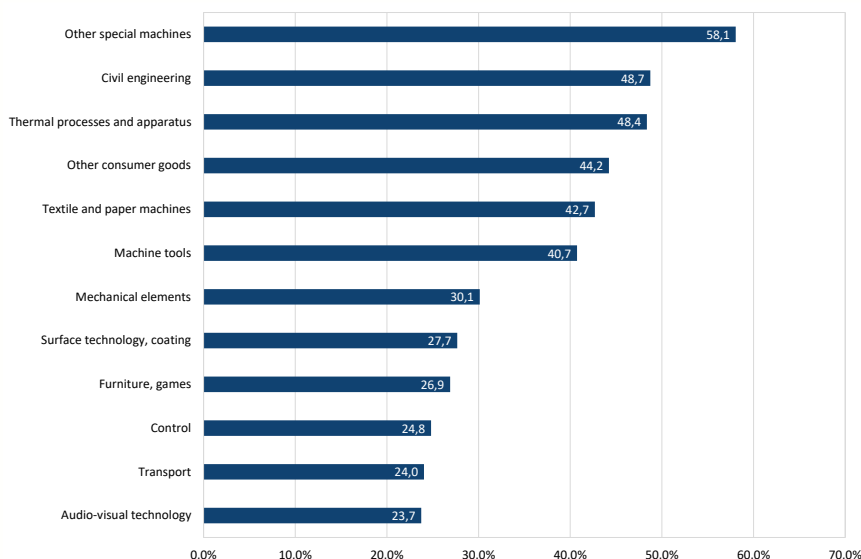
Figuur 3: Top 10 octrooiaanvragen bij het EPO per technologiedomein, West-Vlaanderen, periode 2014-2023 (a).

(a) De publicatie van octrooiaanvragen kan tot 18 maanden of langer vertraging oplopen. Bijgevolg zijn de cijfers voor 2022 en 2023 nog onvolledig.

Bron: ECOOM - extractie PATSTAT op 7 oktober 2025, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 4: Aandelen groter dan 20% van de octrooiaanvragen bij het EPO in West-Vlaanderen ten opzichte van de octrooiaanvragen in Vlaanderen, ingedeeld naar technologiedomein, periode 2014-2023 (a).

(a) De publicatie van octrooiaanvragen kan tot 18 maanden of langer vertraging oplopen. Bijgevolg zijn de cijfers voor 2022 en 2023 nog onvolledig.

Bron: ECOOM - extractie PATSTAT op 7 oktober 2025, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

TEWERKSTELLING

HOOGTECHNOLOGISCHE SECTOREN EN KENNISINTENSIEVE DIENSTEN

Eind 2023 telde West-Vlaanderen 231.643 werknemers in hoogtechnologische sectoren en kennisintensieve diensten. Dit is een toename met 4,8% ten opzichte van eind 2018. In Vlaanderen was de toename in dezelfde periode iets groter waardoor het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse cijfer licht daalde van 17,8% tot 17,6%. In West-Vlaanderen was het aandeel werknemers in de middelhoogtechnologische industrie en in de andere kennisintensieve diensten groter dan in Vlaanderen.

Binnen West-Vlaanderen was eind 2023 drie kwart van alle werknemers in hoogtechnologische sectoren en kennisintensieve diensten actief in de regio's Zuid-West-Vlaanderen

(27,6%), Brugge (24,4%) en Midwest (23,2%). Binnen de hoogtechnologische industrie is 44,9% van alle werknemers in Zuid-West-Vlaanderen te situeren. Ook bij de hoogtechnologische kennisintensieve diensten staat Zuid-West-Vlaanderen duidelijk op kop met 38,4% van het West-Vlaamse totaal. Bij de middelhoogtechnologische industrie staat Brugge bovenaan met een derde van het West-Vlaamse totaal.

De werknemers in hoogtechnologische sectoren en kennisintensieve diensten vertegenwoordigden eind 2023 in West-Vlaanderen 51,2% van alle werknemers; in Vlaanderen was dit aandeel nog iets groter (53,1%). Binnen West-Vlaanderen was het aandeel loontrekkenden in hoogtechnologische sectoren en kennisintensieve diensten veruit het

grootst in de regio Brugge (59,4%); in de regio Midwest was dit percentage het kleinst (45,9%).

Eind 2023 was in West-Vlaanderen 0,9% van alle loontrekkenden actief in de hoogtechnologische industrie; in Vlaanderen was dit 1%. Binnen West-Vlaanderen staat de regio Zuid-West-Vlaanderen (1,5%) op kop.

In West-Vlaanderen vertegenwoordigen de werknemers in de middelhoogtechnologische industrie 3,8% van alle loontrekkenden; in Vlaanderen is dit 3,7%. Binnen West-Vlaanderen zijn de aandelen het grootst in de regio's Brugge (5,2%) en Middenkust (5%).

In West-Vlaanderen was 1,3% van alle werknemers actief in hoogtechnologische kennisintensieve diensten, wat minder is dan in Vlaanderen (3,3%). Binnen West-Vlaanderen is het aandeel het hoogst in Zuid-West-Vlaanderen (1,8%).

Het percentage werknemers in andere kennisintensieve diensten was in West-

Vlaanderen (45,3%) iets groter dan in Vlaanderen (45,1%). De regio Brugge was de enige regio waar ruim de helft (51,8%) van alle werknemers actief is in andere kennisintensieve diensten.

WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE

In 2024 waren in West-Vlaanderen 164.000 hogeschoolden actief in Wetenschap en Technologie (W&T), waarvan 55.200 wetenschappers en ingenieurs. Het West-Vlaamse aandeel in het Vlaamse aantal W&T-personeelsleden (16%) en wetenschappers en ingenieurs (15,9%) is beperkt in vergelijking met andere indicatoren van economische activiteit.

Ook uitgedrukt ten opzichte van de totale bevolking liggen de aandelen hogeschoolde W&T-personeelsleden en wetenschappers en ingenieurs in West-Vlaanderen lager dan in Vlaanderen.

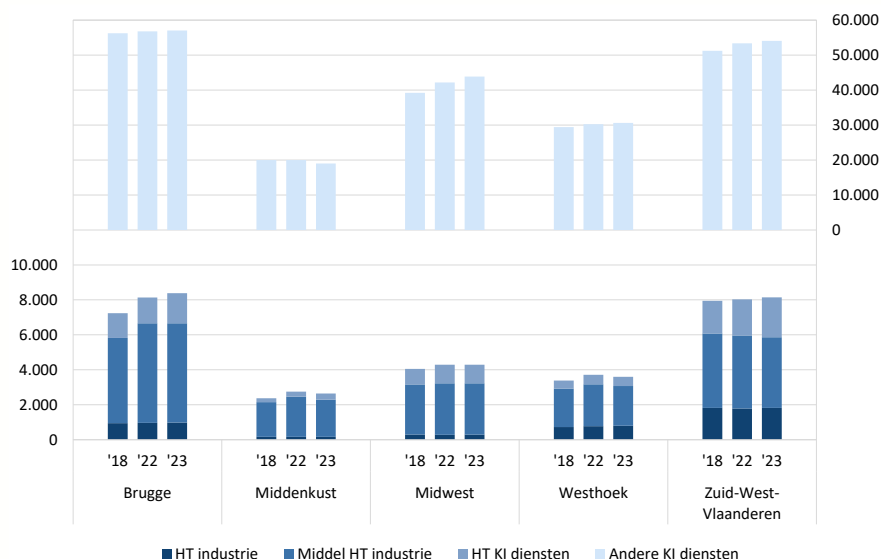
In de periode 2019-2024 groeide het aantal hogeschoolde W&T-personeelsleden en het aantal wetenschappers en ingenieurs in West-Vlaanderen wel sterker dan in Vlaanderen.

Tabel 3: Evolutie van de tewerkstelling in hoogtechnologische (HT) sectoren en kennisintensieve (KI) diensten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2018, 31 december 2022 en 31 december 2023.

	2018	2022	2023		Evolutie 2018-2023	Evolutie 2022-2023
West-Vlaanderen	221.125	229.525	231.643	100,0%	+4,8%	+0,9%
- HT industrie	3.952	3.961	4.063	1,8%	+2,8%	+2,6%
- Middel HT industrie	16.181	17.524	17.051	7,4%	+5,4%	-2,7%
- HT KI diensten	4.846	5.433	5.944	2,6%	+22,7%	+9,4%
- Andere KI diensten	196.146	202.607	204.585	88,3%	+4,3%	+1,0%
Vlaams Gewest	1.243.022	1.307.784	1.313.721	100,0%	+5,7%	+0,5%
- HT industrie	21.633	24.844	25.010	1,9%	+15,6%	+0,7%
- Middel HT industrie	91.877	93.273	91.708	7,0%	-0,2%	-1,7%
- HT KI diensten	64.101	79.521	82.317	6,3%	+28,4%	+3,5%
- Andere KI diensten	1.065.411	1.110.146	1.114.686	84,8%	+4,6%	+0,4%
Aandeel WVL in VLG	17,8%	17,6%	17,6%			
- HT industrie	18,3%	15,9%	16,2%			
- Middel HT industrie	17,6%	18,8%	18,6%			
- HT KI diensten	7,6%	6,8%	7,2%			
- Andere KI diensten	18,4%	18,3%	18,4%			

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

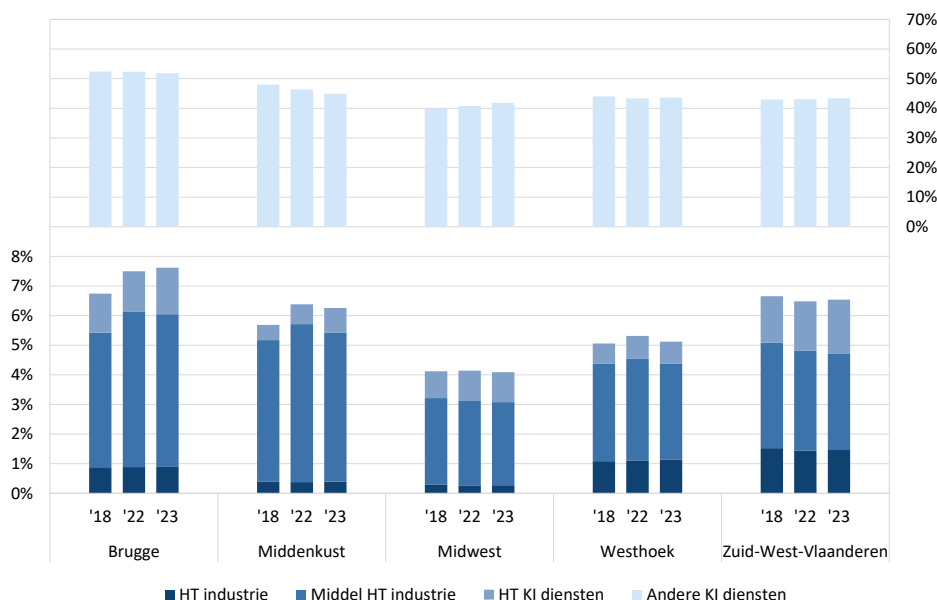
Figuur 5: Evolutie van de tewerkstelling in hoogtechnologische (HT) sectoren en kennisintensieve (KI) diensten, regio's van West-Vlaanderen (a), 31 december 2018, 31 december 2022 en 31 december 2023.

(a) Westhoek incl. Wervik, Zuid-West-Vlaanderen excl. Wervik.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 6: Evolutie van het aandeel van de tewerkstelling in hoogtechnologische (HT) sectoren en kennisintensieve (KI) diensten in de totale loontrekkende tewerkstelling, regio's van West-Vlaanderen (a) en Vlaams Gewest, 31 december 2018, 31 december 2022 en 31 december 2023.

(a) Westhoek incl. Wervik, Zuid-West-Vlaanderen excl. Wervik.

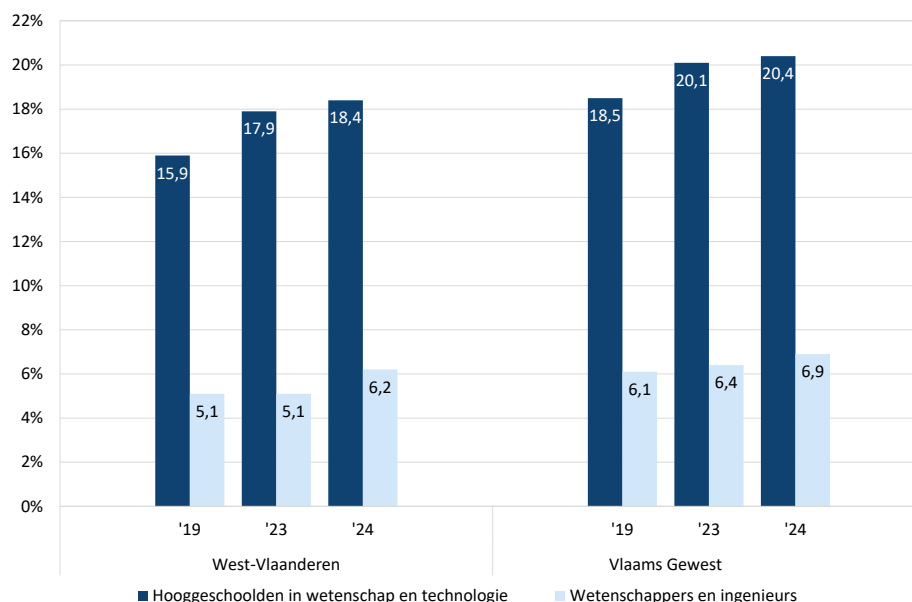
Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 4: Evolutie van de tewerkstelling in wetenschap en technologie (x1.000), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2019-2023-2024.

	2019	2023	2024	Evolutie 2019-2024	Evolutie 2023-2024
West-Vlaanderen					
- Hooggeschoolden in wetenschap en technologie	139,5	158,8	164,0	+17,6%	+3,3%
- Wetenschappers en ingenieurs	44,7	44,9	55,2	+23,5%	+22,9%
Vlaams Gewest					
- Hooggeschoolden in wetenschap en technologie	897,3	1.004,4	1.025,1	+14,2%	+2,1%
- Wetenschappers en ingenieurs	298,4	321,7	346,8	+16,2%	+7,8%
Aandeel WVL in VLG					
- Hooggeschoolden in wetenschap en technologie	15,5%	15,8%	16,0%		
- Wetenschappers en ingenieurs	15,0%	14,0%	15,9%		

Bron: Eurostat, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 7: Evolutie van het aandeel van de tewerkstelling in wetenschap en technologie in de totale bevolking, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2019-2023-2024.

Bron: Eurostat, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

2. Fabrieken voor de Toekomst

NIEUWE MATERIALEN

De West-Vlaamse vestigingen tellen in 2023 gemiddeld iets meer loontrekkenden dan in Vlaanderen. Met een specialisatiegraad van 223,3 is West-Vlaanderen duidelijk gespecialiseerd in de Nieuwe Materialen ten opzichte van Vlaanderen. Tussen 2018 en 2023 daalde het aantal werknemers en het aantal zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen sterker dan in Vlaanderen; bij de vestigingen was er een gelijkaardige afname. Het aantal actieve ondernemingen en de toegevoegde waarde stegen in West-Vlaanderen minder snel dan in Vlaanderen. Zowel de gemiddelde startersratio als de gemiddelde stopzettingsratio waren in de periode 2018-2023 in West-Vlaanderen kleiner dan in Vlaanderen.

Bij de sector Nieuwe Materialen varieert het West-Vlaamse aandeel in het Vlaamse totaal voor de verschillende indicatoren tussen 30% en 40,8%.

VOEDING

Een West-Vlaamse vestiging in de voedingssector telde eind 2023 gemiddeld meer werknemers dan in Vlaanderen. Met een specialisatiegraad van 154,8 heeft West-Vlaanderen ten opzichte van Vlaanderen ook een specialisatie in de voedingssector. In de periode 2018-2023 groeide het aantal werknemers in de voedingssector in West-Vlaanderen sterker dan in Vlaanderen, bij de actieve ondernemingen en de toegevoegde waarde zien we het omgekeerde. Het aantal

vestigingen en zelfstandigen en helpers kende in West-Vlaanderen een sterkere afname dan in Vlaanderen. Zowel de gemiddelde starters- als stopzettingsratio in de voedingssector waren in de periode 2018-2023 kleiner in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.

Voor de diverse kerncijfers vertegenwoordigt de voedingssector in West-Vlaanderen 24% tot 28,3% van het Vlaamse totaal.

MACHINEBOUW EN MECHATRONICA

Het gemiddeld aantal loontrekkenden per vestiging ligt in 2023 in West-Vlaanderen een eind boven het Vlaamse gemiddelde. Ook in de Machinebouw en Mechatronica bezit West-Vlaanderen duidelijk een specialisatie ten opzichte van Vlaanderen (specialisatiegraad van 237,4). In West-Vlaanderen was de toename van het aantal werknemers in de periode 2018-2023 groter dan in Vlaanderen;

bij de toegevoegde waarde zien we het omgekeerde. Het aantal zelfstandigen en helpers in deze sector is in absolute aantallen zeer laag; de procentuele afname van het aantal zelfstandigen was in West-Vlaanderen groter dan in Vlaanderen. In tegenstelling tot in Vlaanderen kende West-Vlaanderen een toename van het aantal vestigingen. Het aantal actieve ondernemingen bleef in zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen op nagenoeg hetzelfde niveau. In de periode 2018-2023 was de gemiddelde startersratio in West-Vlaanderen kleiner dan in Vlaanderen terwijl de gemiddelde stopzettingsratio in West-Vlaanderen net iets groter was.

In de sector Machinebouw en Mechatronica varieert het aandeel van West-Vlaanderen in Vlaanderen van 28,9% voor het aantal actieve ondernemingen tot 57,2% voor het aantal zelfstandigen en helpers.

Tabel 5: Kerncijfers van de Fabriek Nieuwe Materialen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2018-2023.

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest		
	2018	2023	2018-2023	2018	2023	2018-2023
Loontrekkenden (a)	14.901	13.139	-11,8%	36.050	32.192	-10,7%
Vestigingen (a)	425	393	-7,5%	1.089	1.008	-7,4%
Loontrekkenden per vestiging (a)	35,1	33,4	-	33,1	31,9	-
Specialisatiegraad (a)	223,4	223,3	-	100,0	100,0	-
Zelfstandigen en helpers (a), (b)	653	583	-10,7%	1.829	1.749	-4,4%
Actieve ondernemingen (a)	934	964	+3,2%	2.877	3.209	+11,5%
Gem. startersratio (c)	4,8%	6,1%	-	7,4%	9,4%	-
Gem. stopzettingsratio (c)	5,3%	5,7%	-	6,0%	6,8%	-
Toegevoegde waarde (in mln euro)	926	1.001	+8,1%	2.680	3.021	+12,7%

(a) Toestand 31/12.

(b) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

(c) Gemiddelde 2013-2018 ten opzichte van 2018-2023.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, RSVZ, FOD Economie (ADSEI), Belfirst (Bureau van Dijk Electronic Publishing), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 6: Kerncijfers van de Fabriek Voeding, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2018-2023.

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest		
	2018	2023	2018-2023	2018	2023	2018-2023
Loontrekkenden (a)	17.993	19.963	+10,9%	64.383	70.569	+9,6%
Vestigingen (a)	828	791	-4,5%	3.176	3.112	-2,0%
Loontrekkenden per vestiging (a)	21,7	25,2	-	20,3	22,7	-
Specialisatiegraad (a)	151,0	154,8	-	100,0	100,0	-
Zelfstandigen en helpers (a), (b)	1.546	1.427	-7,7%	5.392	5.290	-1,9%
Actieve ondernemingen (a)	1.510	1.651	+9,3%	5.613	6.396	+13,9%
Gem. startersratio (c)	4,8%	6,1%	-	6,6%	9,0%	-
Gem. stopzettingsratio (c)	4,8%	5,5%	-	5,2%	6,6%	-
Toegevoegde waarde (in mln euro)	1.197	1.647	+37,6%	4.641	6.863	+47,9%

(a) Toestand 31/12.

(b) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

(c) Gemiddelde 2013-2018 ten opzichte van 2018-2023.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, RSVZ, FOD Economie (ADSEI), Belfirst (Bureau van Dijk Electronic Publishing), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 7: Kerncijfers van de Fabriek Machinebouw en Mechatronica, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2018-2023.

	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest		
	2018	2023	2018-2023	2018	2023	2018-2023
Loontrekkenden (a)	12.399	13.713	+10,6%	29.387	31.598	+7,5%
Vestigingen (a)	201	209	+4,0%	644	633	-1,7%
Loontrekkenden per vestiging (a)	61,7	65,6	-	45,6	49,9	-
Specialisatiegraad (a)	228,0	237,4	-	100,0	100,0	-
Zelfstandigen en helpers (a), (b)	109	87	-20,2%	185	152	-17,8%
Actieve ondernemingen (a)	409	406	-0,7%	1.393	1.407	+1,0%
Gem. startersratio (c)	4,2%	5,1%	-	4,3%	6,0%	-
Gem. stopzettingsratio (c)	3,2%	4,3%	-	3,6%	4,2%	-
Toegevoegde waarde (in mln euro)	1.351	1.674	+23,9%	3.829	5.154	+34,6%

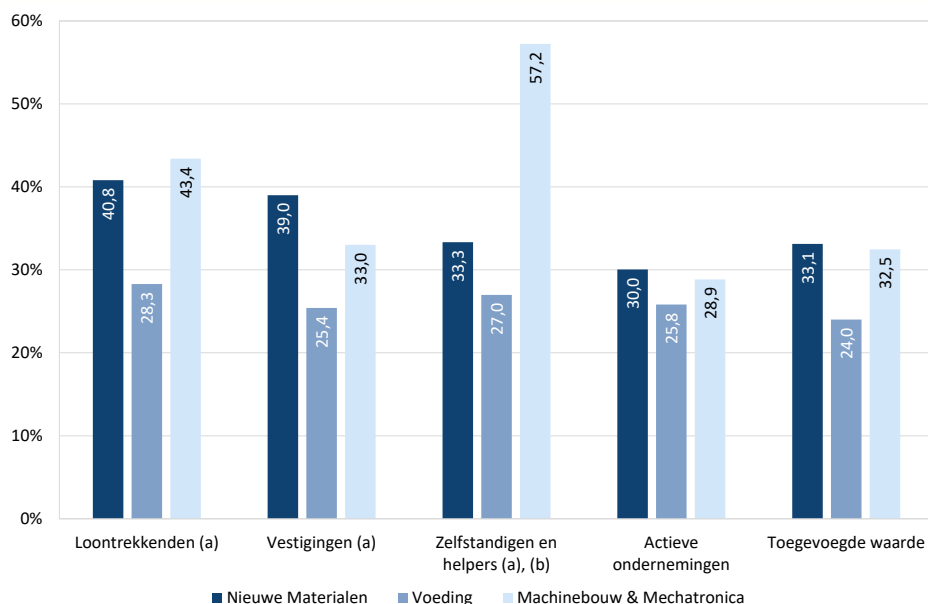
(a) Toestand 31/12.

(b) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

(c) Gemiddelde 2013-2018 ten opzichte van 2018-2023.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, RSVZ, FOD Economie (ADSEI), Belfirst (Bureau van Dijk Electronic Publishing), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 8: Kerncijfers van de Fabrieken Nieuwe Materialen, Voeding, Machinebouw & Mechatronica, aandeel van West-Vlaanderen in Vlaams Gewest, 2023.

(a) Toestand 31/12.

(b) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, RSVZ, FOD Economie (ADSEI), Belfirst (Bureau van Dijk Electronic Publishing), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

3. Relatieve aanwezigheid en groei

INDUSTRIE

West-Vlaanderen telt zes sterke industriële subsectoren die een specialisatiegraad groter dan 100 combineren met een betere tewerkstellingsevolutie dan dezelfde sector in Vlaanderen. Vijf van de zeven grootste industriële subsectoren in West-Vlaanderen op vlak van loontrekkenden – metaal, voeding, rubber- en kunststofnijverheid, vervaardiging van meubelen en hout – bevinden zich in dit kwadrant. Daarnaast vind je er ook nog de subsector kleding.

De vijf verbeterende industriële subsectoren in West-Vlaanderen kenden een betere

tewerkstellingsevolutie dan in Vlaanderen, maar geen specialisatie. De subsector vervaardiging van bouwmaterialen, die de vijfde plaats inpalmte inzake tewerkstelling, bevindt zich in dit kwadrant.

West-Vlaanderen heeft één achterblijvende industriële subsector; de textielsector - die op de derde plaats staat inzake tewerkstelling - combineert een specialisatie ten opzichte van Vlaanderen met een minder goede evolutie van de tewerkstelling.

De acht zwakke industriële subsectoren combineren een specialisatiegraad kleiner dan

100 met een tewerkstellingsevolutie die in West-Vlaanderen minder goed was dan in Vlaanderen.

HANDEL EN DIENSTENSECTOR

De West-Vlaamse handel en dienstensector telt vijf sterke subsectoren, waaronder de grootste subsector menselijke gezondheidszorg, en de subsector kleinhandel die op de vijfde plaats staat inzake loontrekkende tewerkstelling.

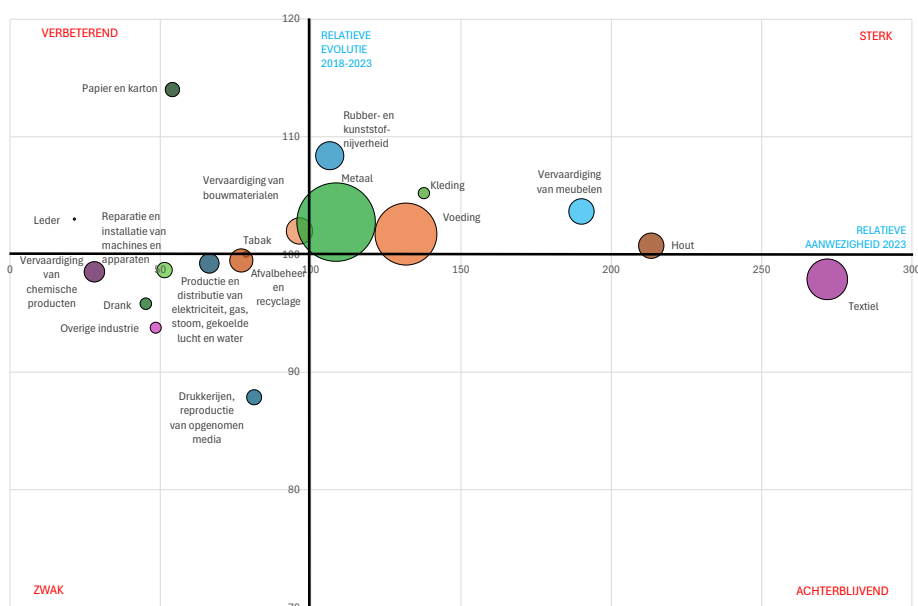
De handel en dienstensector telt in West-Vlaanderen drie verbeterende subsectoren, waaronder de groothandel die op de zesde

plaats staat inzake loontrekkende tewerkstelling.

Er bevinden zich twee subsectoren in het achterblijvende kwadrant waaronder de subsector openbaar bestuur die op de vierde plaats staat inzake loontrekkende tewerkstelling.

De handel en dienstensector telt ten slotte acht subsectoren in het zwakke kwadrant. Hieronder vallen onder meer de zakelijke dienstverlening en het onderwijs die op de respectievelijk tweede en derde plaats staan op vlak van loontrekkende tewerkstelling.

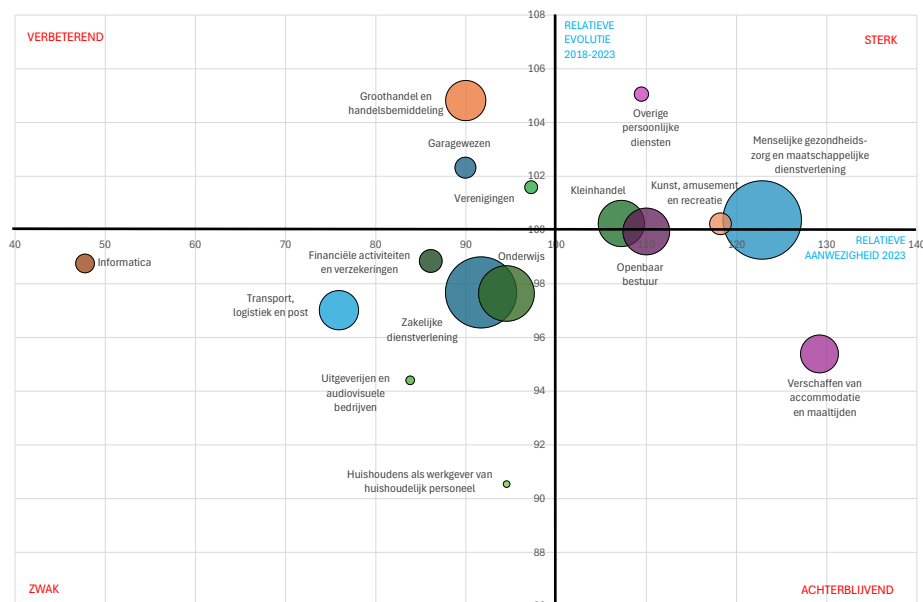
Figuur 9: Relatieve aanwezigheid (2023) en relatieve groei (2018-2023) van de subsectoren van de industrie in West-Vlaanderen ten opzichte van het Vlaamse Gewest op basis van de loontrekkende tewerkstelling.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Niet weergegeven op de figuur zijn de subsectoren Winning van delfstoffen (specialisatiegraad 11,2%, relatieve groei 123,1%) en Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (specialisatiegraad 4,3%, relatieve groei 66,7%).

Figuur 10: Relatieve aanwezigheid (2023) en relatieve groei (2018-2023) van de subsectoren van de handel en dienstensector in West-Vlaanderen ten opzichte van het Vlaamse Gewest op basis van de loontrekkende tewerkstelling.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Niet weergegeven op de figuur zijn de subsectoren reparatie van computers en consumentenartikelen (specialisatiegraad 239,3%, relatieve groei 148,3%) en telecommunicatie (specialisatiegraad 42,3%, relatieve groei 73,3%).

4. Import en export (actualisatie volgt nog)

In 2022 werd in West-Vlaanderen voor 34,1 miljard euro aan goederen en diensten geïmporteerd en voor 38,7 miljard euro geëxporteerd. Er is bijgevolg sprake van een netto-export van 4,6 miljard euro. In de periode 2017-2022 groeide de export in West-Vlaanderen in nominatieve termen sterker dan de import, waardoor de netto-export in 2022 groter was dan in 2017. In Vlaanderen groeide de import in relatieve en nominatieve termen sterker dan de export, waardoor de netto-export terugliep van 6,5 miljard euro in 2017 naar 1,7 miljard euro in 2022. Het feit dat de netto-export in 2022 in Vlaanderen kleiner is dan in West-

Vlaanderen kan vooral worden toegeschreven aan de provincie Vlaams-Brabant waar een netto-import was van 12,2 miljard euro.

In 2022 was de West-Vlaamse import goed voor 8,9% van het Vlaamse totaal; het aandeel van de export was iets groter (10,1%) maar nog steeds beduidend kleiner dan bij andere indicatoren zoals bevolking (18%), loontrekkenden (18,3%) en actieve ondernemingen (19,9%).

In 2022 kon bijna 60% van de West-Vlaamse import worden toegeschreven aan de regio's Zuid-West-Vlaanderen (30,4%) en Midwest

(28%). Ook inzake export staan de regio's Midwest (31%) en Zuid-West-Vlaanderen (29,3%) duidelijk op kop. In 2022 was de netto-export het grootst in de regio Midwest; de regio Middenkust was de enige regio waar de import de export overstijgt. In de periode 2017-2022 waren er drie regio's –

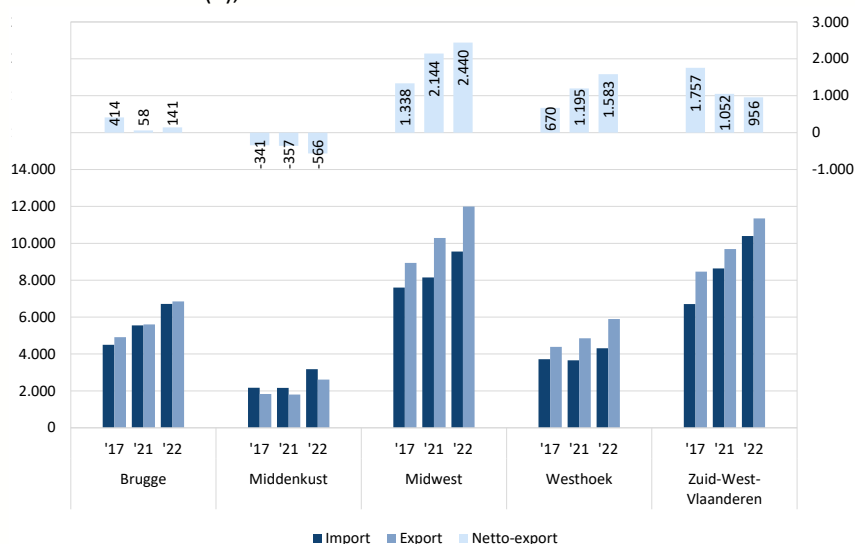
Brugge, Middenkust en Zuid-West-Vlaanderen – waar de import in nominatieve termen sterker steeg dan de export. In Brugge en Zuid-West-Vlaanderen leidde dit tot een kleinere netto-export, in de regio Middenkust tot een nog grotere netto-import.

Tabel 8: Evolutie van de import en export van goederen en diensten (in mln euro), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2017-2021-2022.

	2017	2021	2022	Evolutie 2017-2022	Evolutie 2021-2022
West-Vlaanderen					
- Import	24.699	28.155	34.145	+38,2%	+21,3%
- Export	28.535	32.246	38.699	+35,6%	+20,0%
- Netto-export	3.837	4.092	4.553	+18,7%	+11,3%
Vlaams Gewest					
- Import	257.652	319.072	383.150	+48,7%	+20,1%
- Export	264.164	325.219	384.807	+45,7%	+18,3%
- Netto-export	6.512	6.147	1.656	-74,6%	-73,1%
Aandeel WVL in VLG					
- Import	9,6%	8,8%	8,9%		
- Export	10,8%	9,9%	10,1%		

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 11: Evolutie van de import en export van goederen en diensten (in mln euro), regio's van West-Vlaanderen (a), 2017-2021-2022.

(a) Westhoek incl. Wervik, Zuid-West-Vlaanderen excl. Wervik.

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Definities en methodologie

Fabrieken voor de Toekomst (FvT)

De Fabrieken voor de Toekomst (FvT's) geven vorm aan het Nieuw Industrieel Beleid dat door de Vlaamse Regering werd ontwikkeld. In West-Vlaanderen vormen de Fabrieken voor de Toekomst een basispijler van het economisch beleid van de Provincie West-Vlaanderen. Er zijn acht Fabrieken voor de Toekomst, namelijk Nieuwe Materialen, Voeding, Blue Energy, Machinebouw en Mechatronica, Digital Health, Drones en Duurzaam Bouwen. Van drie FvT's - namelijk Nieuwe Materialen, Voeding en Machinebouw en Mechatronica - is een meer uitgebreide analyse beschikbaar op onze website (<https://www.pomwvl.be/ons-aanbod/informatie/onze-studies/sectorstudies>).

De Fabrik Nieuwe Materialen omvat volgende sectoren: textiel (Nace-Bel 13), kleding (Nace-Bel 14) en rubber- en kunststof-nijverheid (Nace-Bel 22). De Fabrik Voeding omvat de sectoren voeding (Nace-Bel 10) en dranken (Nace-Bel 11). De Fabrik Machinebouw en Mechatronica omvat volgende sectoren: vervaardiging van elektronische onderdelen en printplaten (Nace-Bel 26.1), vervaardiging van meet-, controle- en navigatie-instrumenten en -apparatuur (Nace-Bel 26.5), vervaardiging van bestralingsapparatuur en van elektromedische en elektrotherapeutische apparatuur (Nace-Bel 26.6), vervaardiging van andere elektrische apparatuur (Nace-Bel 27.9) en vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen (Nace-Bel 28).

Kubus POM West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en DIBISS

De kubus van de POM West-Vlaanderen bestaat uit RSZ- en DIBISS-data.

Op 1 januari 2015 fuseerden de vroegere Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten (RSZPPO) en de Dienst voor de Overzeese Sociale Zekerheid (DOSZ) tot de Dienst voor de Bijzondere Socialezekerheidsstelsels (DIBISS). DIBISS betreft de lokale sociale zekerheid van plaatselijke instanties zoals provincies, gemeenten, intercommunales en OCMW's en de overzeese sociale zekerheid voor expats die tewerkgesteld zijn buiten de Europese Economische Ruimte.

Netto-export

Berekend als het verschil tussen export en import.

Referentieregio

Op 3 februari 2023 bekrachtigde de Vlaamse Regering het Regiodecreet dat Vlaanderen indeelt in 15 referentieregio's (<https://lokaal-bestuur.vlaanderen.be/nieuws/vlaamse-regering-bekrachtigt-regiodecreet>). West-Vlaanderen telt vijf referentieregio's: **Brugge** (Beernem, Blankenberge, Brugge, Damme, Jabbeke, Knokke-Heist, Oostkamp, Torhout, Zedelgem, Zuienkerke), **Middenkust** (Bredene, De Haan, Gistel, Ichtegem, Middelkerke, Oostende, Oudenburg), **Midwest** (Ardooie, Dentergem, Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Ledegem, Lichtervelde, Moorslede, Oostrozebeke, Pittem, Roeselare, Staden, Tielt, Wielsbeke, Wingene), **Westhoek** (Alveringem, De Panne, Diksmuide, Heuvelland, Houthulst, Ieper, Koekelare, Koksijde, Kortemark, Langemark-Poelkapelle, Lo-Reninge, Mesen, Nieuwpoort, Poperinge, Veurne, Vleteren, Zonnebeke) en **Zuid-West-Vlaanderen** (Anzegem, Avelgem, Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Lendelede, Menen, Spiere-

Helkijn, Waregem, Wervik, Wevelgem, Zwevegem). In de tekst en de figuren wordt met de 'regio's' steeds de indeling van de referentieregio's bedoeld, tenzij dit anders wordt aangegeven.

Relatieve aanwezigheid

De relatieve aanwezigheid van een industriële subsector wordt berekend door het aandeel van de loontrekkende tewerkstelling in deze subsector in de West-Vlaamse industriële tewerkstelling te delen door het aandeel van de loontrekkende tewerkstelling in diezelfde subsector in de Vlaamse industriële tewerkstelling. Op dezelfde manier wordt de relatieve aanwezigheid van een subsector in de handel en dienstensector berekend.

Relatieve groei

De relatieve groei van een subsector wordt berekend als het verschil tussen de groei in West-Vlaanderen en de groei in het Vlaamse Gewest. Een positieve waarde betekent dat de subsector in West-Vlaanderen beter is geëvolueerd dan dezelfde subsector in

Vlaanderen. Dit kan zowel betekenen dat de groei groter was, de krimp kleiner of dat er een groei was in West-Vlaanderen tegenover een krimp in Vlaanderen.

Subsidies voor O&O&I

De subsidies voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie (O&O&I) omvatten volgende programma's: Onderzoeksproject (OND), Coöperatief onderzoek clusterproject (CLUS-COOP-OND), Ontwikkelingsproject (ONTW), Coöperatief ontwikkeling clusterproject (CLUS-COOP-ONTW), TETRA-project, Landbouwtraject (LATR), Landbouwtraject in clustercontext (CLUS-LATR), COOCK-project en Collectief onderzoek clusterproject (CLUS-COOCK).

Technologiedomein

Octrooien die binnen meerdere Fraunhofer technologiedomeinen (FhG) gesitueerd zijn, worden éénmaal toegewezen aan elk domein volgens het zogenaamde 'full count' principe.